



## בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 53424-06-15

**ניתן ביום 13 אוגוסט 2015**

המבקש

יובל שקד

המשיב

המוסד לביטוח לאומי

לפני: השופטת לאה גליקסמן, השופט אילן איטח, השופטת סיגל דוידוב - מוטולה  
נציג ציבור (עובדים) מר איתן כרמון, נציג ציבור (מעסיקים) מר אמנון גדעון

בשם המבקש – עו"ד מאיה טלמור  
בשם המשיב – עו"ד ג'ומאנה בחוס

### פסק דין

#### השופטת לאה גליקסמן:

1. לפנינו בקשת רשות ערעור על החלטתו של בית הדין האזורי בחיפה (בל 14108-03-12; סגנית הנשיא איטה קציר) מיום 26.5.2015 שעניינה שאלות הבהרה שיופנו למומחה הרפואי.
2. בהחלטה מיום 30.6.2015 הוצע לצדדים להסכים כי בנוסף לשאלות הבהרה על פי החלטת בית הדין האזורי מושא הבקשה יופנו למומחה הרפואי שאלות הבהרה נוספות. זאת, בהתאם לפסיקת בית דין זה בעניין **סיטרוק** [בר"ע (ארצי) 7293-06-13 **המוסד לביטוח לאומי - סיטרוק** (29.8.2013)], וכן בהתייחס לפסקה מסוימת המצוטטת במאמר שאוזכר בחוות דעתו של המומחה הרפואי.
3. בעיקרו של דבר, הייתה הסכמה בין הצדדים על הפניית שאלות הבהרה נוספות למומחה הרפואי, והיו חילוקי דעות לא משמעותיים לעניין נוסח שאלה מס' 1. כמו כן הצדדים הסכימו כי בית הדין ידון בבקשת רשות הערעור כבערעור, בהתאם לתקנה 82 לתקנות בית הדין לעבודה (סדרי דין), תשנ"ב – 1991.
4. לאחר בחינת טענות הצדדים, נוכח הסכמת הצדדים, ההנחיות שניתנו בפסק דין **סיטרוק** והפסיקה שבעקבותיו וכלל החומר שבתיק, אנו קובעים כי המומחה

- 1 - מתוך 4



## בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 53424-06-15

הרפואי יישאל בנוסף לשאלות ההבהרה על פי החלטת בית הדין האזורי את השאלות המפורטות להלן.

### 5. שאלה מס' 1:

האם, בהתחשב במינו ובגילו של התובע, אופי עבודתו – עבודה רפטיבית של יד ימין, שהיא היד הדומיננטית, והמחלה בה לקה, ניתן לקבוע בסבירות של מעל 50% כי תנאי העבודה השפיעו במידה זו או אחרת על התפתחות המחלה או החמרתה, דהיינו יותר סביר לקבוע שתנאי העבודה השפיעו על הופעת המחלה או החמרתה, לעומת המצב ההפוך שתנאי העבודה לא השפיעו.

בנוגע לשאלה זו, מקובלת עלינו עמדת המבקש, כי יש להעדיף את נוסח השאלה שהוצע בהחלטת בית הדין מיום 30.6.2015, המשקף את הדרישה להוכיח בסבירות של מעל 50% כי תנאי העבודה השפיעו במידה זו או אחרת על התפתחות המחלה או החמרתה. הנוסח המוצע על ידי המוסד, "ניתן לקבוע בסבירות של מעל 50% כי תנאי עבודת התובע גרמו להתפתחות המחלה או להחמרתה" – תואם אמנם את הלכת סיטרוק, אך הנוסח לעיל מבהיר יותר את ההבדל בין שאלה זו לבין השאלה בדבר מידת ההשפעה.

### 6. שאלה מס' 2:

ככל שהתשובה לשאלה הקודמת חיובית - האם בעיקרו של דבר ניתן לומר, כי המחלה של התובע עקב עבודתו נגרמה או הוחמרה על דרך של פגיעות זעירות כך שכל אחת מהן הסבה לו נזק זעיר בלתי הדיר עד שהצטברות הנזקים הזעירים הללו זה על גבי זה גרמה או החמירה גם כן את מחלתו (כדוגמת טיפות מים המחוררות את האבן עליה הן נוטפות).

### 7. שאלה מס' 3:

ככל שהתשובה לשאלה הקודמת חיובית - האם לתנאי העבודה השפעה משמעותית על המחלה (השפעה משמעותית היא בשיעור של 20% ומעלה)?



## בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 53424-06-15

8. שאלה מס' 4:

במאמר השני המצוטט בחוות דעת, נכתב, בין היתר, בפרק "DISCUSSION"

בעמוד 462 כך:

*The significant findings of this study were that repetitive thumb use in active life (and without enough rest breaks during a working day) and occupations for which and thumb load is greater than would normally occur were associated with a higher risk of CMC OA. Thus, our findings reinforce previous findings (7, 8, 9, 10) regarding the positive association between occupations involving repetitive or prolonged thumb overuse and CMC OA.*

על פי האמור לעיל, הממצאים שהעלה המחקר מחזקים את הממצאים הקודמים הנוגעים לקשר סיבתי חיובי בין מקצועות בהם נעשה שימוש רפיטטיבי או שימוש יתר ממושך באגודל לבין אוסטיאוארטריטיס של מפרק 1 CMC.

כיצד מתיישב האמור במאמר עם קביעתך כי לאחר סקירת ספרות לא ניתן למצוא קשר סיבתי בין תנאי עבודתו של התובע לבין מצב המפרק הקרפו מטקרפלי הראשון, ומדוע לא התייחסת לקטע זה במאמר בחוות דעתך?

נציין, כי המוסד הסכים להפניית שאלה זו למומחה הרפואי ככל שתהיה הפנייה ברורה לציטוט במאמר, והפנייה זו ניתנה בתשובת המבקש לתגובת המוסד.



## בית הדין הארצי לעבודה

בר"ע 53424-06-15

9. **סוף דבר** - הערעור מתקבל, ולמומחה הרפואי יופנו שאלות ההבהרה הנוספות כמפורט לעיל. בית הדין האזורי יביא בחשבון הליך זה בעת פסיקת ההוצאות בפסק הדין הסופי שיינתן בהליך.

ניתן היום, כ"ח אב תשע"ה (13 אוגוסט 2015), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.

סיגל דוידוב-מוטולה,  
שופטת

אילן איטח,  
שופט

לאה גליקסמן,  
שופטת, אב"ד

מר אמנון גדעון,  
נציג ציבור (מעסיקים)

מר איתן כרמון,  
נציג ציבור (עובדים)